

Željka Barun

Ovlašteni aktuar

Po Rješenju Agencije za nadzor osiguranja FBiH

Broj: 1.0.-021-370/08 od 11.03.2008.god.

**Nadzorni odbor ADRIATIC osiguranja d.d.
Uprava ADRIATIC osiguranja d.d.**

**MIŠLJENJE OVLAŠTENOG AKTUARA
na finansijska izvješća i godišnje izvješće za 2019. godinu
uz
MIŠLJENJE I IZVJEŠĆE OVLAŠTENOG AKTUARA
o obračunu tehničkih pričuva
ADRIATIC osiguranja d.d.
(neživotna osiguranja)**

Sarajevo, mart/ožujak 2020. godine

Sadržaj

I OPĆI PODACI	3
II POSEBAN DIO	5
ZAKLJUČAK:	27
MIŠLJENJE OVLAŠTENOG AKTUARA O OBRAČUNU PRIČUVE ZA PRIJENOSNE PREMIJE.....	29
MIŠLJENJE OVLAŠTENOG AKTUARA O OBRAČUNU PRIČUVE ŠTETA.....	31

I OPĆI PODACI

Ovo Izvješće ovlaštenog aktuara daje se temeljem Članka 118. Zakona o osiguranju (Sl.novine FBiH br.23/17) i doneseno je na temelju financijskih izvještaja i godišnjeg izvještaja o poslovanju Društva u 2019.godini.

Društvo za osiguranje ADRIATIC Osiguranje d.d.(u daljnjem tekstu Društvo) organizirano je kao dioničko društvo. Sjedište Društva je u Sarajevu, Trg međunarodnog prijateljstva 20.

Općinski sud u Sarajevu je 24.01.2018.godine izdao suglasnost za pripajanje društva Zovko osiguranju društvu Bosna-Sunce osiguranje. Nakon toga Društvo je nastavilo posloavati pod imenom ADRIATIC osiguranje.

31.01.2018. dobivena je suglasnost od Agencije za nadzor osiguranja FBiH na izmjene Statuta u kojem je promjenjen naziv društva u ADRIATIC osiguranje i kao takav je 28.02.2018. godine upisan u registar poreznih obveznika.

Rješenjem Agencije za nadzor broj 1.0.-021-802-1/07 od 09.08.2007. Društvo je dobilo odobrenje za rad svih vrsta neživotnog osiguranja.. Rješenje o izmjenama i dopuni Rješenja o odobrenju za rad izdano je pod brojem r.1.0-021-907/08 od 30.05.2008.

Društvo je upisano u sudski registar pod brojem 065-0-Reg-06-002934 kod Općinskog suda u Sarajevu. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj 065-0-Reg-07-003194 od 04.12.2007. izvršen je upis usuglašavanja u skladu s odredbama Zakona o društvima za osiguranje u privatnom vlasništvu. Podaci o promeni sjedišta Društva 065-0-Reg-08-001870.

Identifikacijski broj društva je 42002131140004

Porezni broj društva je 01700323

Šifra djelatnosti:	66.01	66010 poslovi osiguranja života
	66.03	66.030 poslovi ostalog osiguranja

Osoba ovlaštena za zastupanje je gđa Marina Miočić-Hamidović, direktor društva.
Kornelije Vujnović, član Uprave, izvršni direktor.

II POSEBAN DIO

Nakon uvida u poslovne akte Društva, finansijsku dokumentaciju i ostalu dokumentaciju, te analize raspoloživih podataka, konstatirala sam slijedeće:

1. Društvo je uz prethodno podnijeto mišljenje ovlaštenog aktuaru donijelo sve Akte poslovne politike Društva, sukladno članku.9 Odluke o dokumentima koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje odobrenja za rad (Službene novine FBiH br.84/17).
2. Društvo je uz prethodno podnijeto mišljenje ovlaštenog aktuaru donijelo sve uvjete osiguranja i tarife premija koji se tiču poslova koje Društvo obavlja i za koje je registrirano. U 2019.godini uz pozitivno aktuarsko mišljenje Društvo je izmijenilo uvjete i tarifu za rizik 16.99.-Osiguranje zaštite stečenog bonusa..
3. Vrste osiguranja kojima se Društvo bavi su slijedeće:
  - 01 Osiguranje od nezgode
  - 02 Zdravstveno osiguranje
  - 03 Osiguranje cestovnih vozila
  - 04 Osiguranje tračnih vozila
  - 05 Osiguranje zračnih letjelica
  - 06 Osiguranje plovila
  - 07 Osiguranje robe u prijevozu
  - 08 Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila
  - 09 Osiguranje od ostalih šteta na imovini
  - 10 Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila
  - 11 Osiguranje od civilne odgovornosti za zračne letjelice
  - 12 Osiguranje od civilne odgovornosti za brodove
  - 13 Osiguranje od opće civilne odgovornosti
  - 14 Osiguranje kredita
  - 15 Osiguranje jamstva
  - 16 Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka
  - 17 Osiguranje troškova pravne zaštite
  - 18 Osiguranje pomoći

- 19 Životna osiguranja
4. Evidencija obrazaca stroge evidencije se vodi pomoću aplikativnog programskog rješenja. Zaduženje obrazaca stroge evidencije se može izvršiti samo ako je prethodno dodijeljen zastupnički broj, a razduživanje se automatski vrši samim tarifiranjem.
  5. U odnosu na poslovnu 2018. godinu produkcija osiguranja neživotnih vrsta osiguranja u 2019.godini je povećana i iznosi 63.841.579 KM, odnosno 104,8% policirane premije u 2018. godini.
  6. Prosječna godišnja premija po jednom zaključenom ugovoru - polici osiguranja, iznosi 198,37 KM, od toga je kod polica autoodgovornosti ostvarena prosječna policirana premija u iznosu od 309,24 KM za rizik 10.01 osiguranje od autodogovornosti, a po jednoj polici zajedno s dopunskim osiguranjem od posljedica autonezgode i lom stakala prosječna premija po polici autodogovornosti iznosi 319,14 KM. Porast prosječne premije kod autoodgovornosti posljedica je primjene sustava bonus-malus.
  7. Društvo je u svoj portfelj prihvatilo nekoliko ugovora kao suosiguratelj. Premija primljena u susoiguranje prikazana je u sljedećoj tablici:

Šifra	Vrsta osig.	Premija primljena u SUOSIG.
301	Kasko osiguranje cestovnih motornih vozila	6.610,71
703	Osiguranje robe u kopnenom prijevozu	315,88
801	Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti	49.549,29
802	Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti u in	30.094,23
902	Osiguranje od provalne krađe i razbojstva	85,93
999	Ostala osiguranja imovine	74,09
1307	Osiguranje opće odgovornosti	329,41
U K U P N O :		87.059,54

Tablica 1. Premija primljena u suosiguranje

Ukupno isplaćene štete po ugovorima primljenim u suosiguranje su 18.879,20

8. Društvo je tokom 2019. godine primjenjivalo Tablicu maksimalnog samopridržaja i Tablicu maksimalnog pokrića, uvrštenu o Program planiranog reosiguranja u 2019.godini.

	VRSTA OSIGURANJA / VRSTA RIZIKA	MAKSIMALAN VLASTITI UDIO DRUŠTVA	MAKSIMALNO POKRIĆE
1	OSIGURANJE OD NEZGODE		
01.01.	Osiguranje osoba od posljedica nezgode pri i izvan redovnog zanimanja	300.000	300.000
01.02.	Osiguranje osoba od posljedica nezgode u motornim vozilima i pri posebnim djelatnostima	300.000	300.000
01.03.	Osiguranje djece i školske mladeži od posljedica nezgode i posebna osiguranja mladeži od posljedica nezgode	300.000	300.000
01.04.	Osiguranje gostiju, posjetitelja priredbi, izletnika i turista od posljedica nezgode	300.000	300.000
01.05.	Osiguranje potrošača, pretplatnika, korisnika drugih javnih usluga i sl. od posljedica nezgode	300.000	300.000
01.06.	Ostala posebna osiguranja od posljedica nezgode	300.000	300.000
01.07.	Obvezno osiguranje putnika u javnom prijevozu od posljedica nezgode	300.000	300.000
01.99.	Ostala osiguranja od posljedica nezgode.	300.000	300.000
2	ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		
02.02.	Dopunsko osiguranje	/	/
02.05.	Putno zdravstveno osiguranje	75.000	75.000
02.06.	Privatno zdravstveno osiguranje	/	/
02.99.	Ostala dragovoljna zdravstvena osiguranja	/	/
3	OSIGURANJE CESTOVNIH VOZILA		
03.01.	Kasko osiguranje cestovnih motornih vozila na vlastiti pogon (uključivo osobna vozila i motocikle)	500.000	500.000
03.02.	Kasko osiguranje cestovnih vozila bez vlastitog pogona	300.000	300.000
03.99.	Ostala kasko osiguranja cestovnih vozila	300.000	300.000
4	OSIGURANJE TRAČNIH VOZILA		
04.01	Kasko osiguranje tračnih vozila	400.000	400.000
04.99	Ostala kasko osiguranja tračnih vozila	400.000	400.000
5	OSIGURANJE ZRAČNIH LETJELICA		
05.01.	Kasko osiguranje zračnih letjelica	400.000	400.000
05.02.	Kasko osiguranje zračnih plovila	400.000	400.000

6	OSIGURANJE POMORSKOG, RIJEČNOG I JEZERSKOG KASKA		
06.01.	Kasko osiguranje brodova i brodica u pomorskoj plovidbi	400.000	400.000
06.02.	Kasko osiguranje brodova i čamaca u riječnoj plovidbi	400.000	400.000
06.03.	Kasko osiguranja brodova i čamaca u jezerskoj plovidbi	400.000	400.000
06.04.	Kasko osiguranje brodova u izgradnji	400.000	400.000
06.05.	Kasko osiguranje platformi	400.000	400.000
06.99.	Ostala kasko osiguranja plovila	400.000	400.000
7	OSIGURANJE ROBE U PRIJEVOZU		
07.01.	Osiguranje robe u pomorskom prijevozu	600.000	600.000
07.02.	Osiguranje robe u avionskom prijevozu	600.000	600.000
07.03.	Osiguranje robe u kopnenom prijevozu	600.000	600.000
07.04.	Osiguranje robe za vrijeme uskladištenja	600.000	600.000
07.99.	Ostala osiguranja robe u prijevozu	600.000	600.000
8	OSIGURANJE OD POŽARA I PRIRODNIH SILA		
08.01.	Osiguranje od požara i prirodnih sila (elementarnih nepogoda) izvan industrije i obrta	1.250.000	23.750.000
08.02.	Osiguranje od požara i prirodnih sila (elementarnih nepogoda) u industriji i obrtu	1.250.000	23.750.000
08.03.	Osiguranje rizika potresa	1.760.247	6.845.405
08.99.	Ostala osiguranja od požara i prirodnih sila (elementarnih nepogoda)	1.800.000	1.800.000
08.99	All risk police imovine	1.250.000	13.750.000
9	OSTALA OSIGURANJA IMOVINE		
09.01.	Osiguranje strojeva od loma	1.000.000	19.000.000
09.02.	Osiguranje od provalne krađe i razbojstva	200.000	3.800.000
	Novac na šalterima	100.000	500.000
	Novac u sefovima i blagajnama osim u trezoru	200.000	1.000.000
09.03.	Osiguranje stakla od loma	100.000	100.000
09.04.	Osiguranje kućanstva	100.000	100.000
09.05.	Osiguranje građevinskih objekata u izgradnji	1.000.000	21.000.000
09.06.	Osiguranje objekata u montaži	1.000.000	19.000.000
09.07.	Osiguranje filmske djelatnosti	100.000	100.000
09.08.	Osiguranje stvari u rudarskim jamama	100.000	100.000
09.09.	Osiguranje informatičke opreme	250.000	4.750.000
09.10.	Osiguranje zaliha u hladnjačama	100.000	100.000
09.11.	Osiguranje usjeva i nasada	100.000	100.000
09.12.	Osiguranje životinja	100.000	100.000
09.99.	Ostala osiguranja imovine	250.000	4.750.000
10	OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZA UPOTREBU MOTORNIH VOZILA		

10.01.	Obvezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama	400.000	ZK – bez limita
10.02.	Dragovoljno osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama	400.000	ZK - bez limita
10.03.	Osiguranje od odgovornosti vozara za robu primljenu na prijevoz u cestovnom prometu	600.000	600.000
10.99.	Ostala osiguranja od automobilske odgovornosti	100.000	100.000
11	OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZA UPOTREBU ZRAČNIH LETJELICA		
11.01.	Obvezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika zračnih letjelica od odgovornosti za štete trećim osobama	400.000	400.000
11.02.	Osiguranje vlasnika odnosno korisnika zračnih letjelica od odgovornosti svih vrsta	400.000	400.000
11.03.	Osiguranje od odgovornost vozara za robu primljenu na prijevoz u zračnom prometu.	600.000	600.000
12	OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI BRODARA		
12.01.	Osiguranje od odgovornosti vlasnika odnosno korisnika morskih plovila	300.000	300.000
12.02.	Osiguranje od odgovornosti vlasnika odnosno korisnika riječnih, jezerskih i kanalskih plovila,	300.000	300.000
12.03.	Osiguranje od odgovornosti vozara za robu primljenu na prijevoz u pomorskom, riječnom i jezerskom prometu	600.000	600.000
12.99.	Ostala osiguranja od odgovornosti za upotrebu plovila	300.000	300.000
13	OSTALA OSIGURANJA OD ODGOVORNOSTI		
13.01.	Osiguranje ugovorne odgovornosti izvođača građevinskih radova	1.000.000	19.000.000
13.02.	Osiguranje ugovorne odgovornosti izvođača montažnih radova	1.000.000	19.000.000
13.03.	Osiguranje od odgovornosti proizvođača filmova	400.000	400.000
13.04.	Osiguranje od odgovornosti proizvođača za proizvode	600.000	600.000
13.05.	Osiguranje od odgovornosti u željezničkom prometu	400.000	400.000
13.06.	Osiguranje garancije proizvođača, prodavača i dobavljača	400.000	400.000
13.07.	Osiguranje opće odgovornosti - izvanugovorna odgovornost	600.000	600.000
13.08.	Osiguranje od odgovornosti projektnih i dr. društava za štete na objektima zbog neispravne tehn. dok.	400.000	400.000
13.09.	Osiguranje od odgovornosti projektnih i drugih društava	400.000	400.000
13.10.	Osiguranje od odgovornosti odvjetnika	400.000	400.000
13.11.	Osiguranje od odgovornosti javnih bilježnika	400.000	400.000
13.12.	Osiguranje od odgovornosti revizorskih tvrtki	400.000	400.000
13.13.	Osiguranje od odgovornosti špeditera	400.000	400.000

13.14.	Osiguranje od odgovornosti vlasnika odnosno korisnika marine	400.000	400.000
13.15.	Osiguranje od odgovornosti brodogradnjača	400.000	400.000
13.16.	Osiguranje od odgovornosti obavljanja zaštitarskih i detektivskih djelatnosti	400.000	400.000
13.17.	Osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti upravljanja nekretninama	400.000	400.000
13.18.	Osiguranje od odgovornosti iz obavljanja liječničke, stomatološke i ljekarničke djelatnosti	500.000	500.000
13.19.	Osiguranje od odgovornosti stečajnih upravitelja	500.000	500.000
13.99.	Ostala osiguranja od odgovornosti	500.000	500.000
14	OSIGURANJE KREDITA		
14.01.	Osiguranje izvoznih potraživanja	100.000	100.000
14.02.	Osiguranje drugih vrsta potraživanja	100.000	100.000
15	OSIGURANJE JAMSTAVA		
15.01.	Osiguranje jamstava	250.000	250.000
15.02.	Osiguranje garancija	250.000	250.000
16	OSIGURANJE RAZNIH FINANCIJSKIH GUBITAKA		
16.01.	Osiguranje financijskih gubitaka radi prekida rada zbog požara i nekih drugih opasnosti	625.000	11.875.000
16.011	Osiguranje financijskih gubitaka radi prekida rada zbog potresa	468.000	6.240.000
16.02.	Osiguranje financijskih gubitaka radi prekida rada zbog loma strojeva	500.000	9.500.000
16.03.	Osiguranje raznih priredbi zbog atmosferskih oborina	100.000	100.000
16.04.	Osiguranje od šteta zbog otkupa krivotvorenih inozemnih sredstava plaćanja	100.000	100.000
16.99.	Ostala osiguranja financijskih gubitaka	125.000	2.375.000
17	OSIGURANJE TROŠKOVA PRAVNE ZAŠTITE		
17.01.	Osiguranje troškova pravne zaštite	100.000	100.000
18	OSIGURANJE POMOĆI		
18.01	Turističko osiguranje	100.000	100.000
18.04	Osiguranje pomoći za vrijeme puta, izvan mjesta boravka ili prebivališta	100.000	100.000
18.99	Ostala osiguranja	100.000	100.000

Tablica 2. Pregled visine samoprizržaja i maksimalnog pokrivača po vrstama osiguranja

9. Društvo je u 2019. godini imalo zaključen ugovor o reosiguranju imovine s Društvom za reosiguranje BOSNA RE.

Sve ugovore s osiguranom svotom iznad samoprdržaja Društvo je plasiralo u suosiguranje ili u reosiguranje. Društvo je u 2019.godini imalo zaključen ugovor o reosiguranju imovine i Ugovor o reosiguranju potresa s Društvom za reosiguranje BOSNA RE. Sva druga osiguranja iznad samoprdržaja, Društvo je plasiralo u suosiguranje ili u fakultativno reosiguranje

- Ugovor o reosiguranju imovinskih vrsta je tipa ekscedent. Samoprdržaj Društva je 1.250.000 KM, a limit pokrića je 18 linija po 1.250.000 tj. ukupno 21.250.000 po riziku na bazi PML, koji određuju stručne osobe. Provizija na premiju reosiguranja je 30% .
- Tip ugovora o reosiguranju potresa je neproporcionalni (XL) ugovor reosiguranja viška štete (excess of loss). Pokriven rizici su potres, kao i druge štete od požara i/ili finansijski gubici uslijed prekida rada zbog potresa. Minimalna i depozitna premija je 38.106 KM. Limiti linija pokrića su 3.129.328 konačne čiste štete u svakom štetenom događaju preko 1.760.247. Samoprdržaj 1.760.247 je zajednički kombinirani samoprdržaj Adriatic osiguranja i Euroherca osiguranja.
- Reosiguranje autoodgovornosti po osnovu zelene karte posredstvom Biroa za osiguranje BiH u 2019. godini je tipa ugovora reosiguranja neproporcionalni (XL). Samoprdržaj je 400.000 KM, a limit ugovora neograničen.

Ukupna premija predana u reosiguranje po svim ugovorima je 1.601.023 KM. Sljedećom tablicom prikazana je visina premije predana u RE po vrstama osiguranja.

Šifra	Vrsta osiguranja	Premija predana u RE
703	Osiguranje robe u kopnenom prijevozu	2.894,63
799	Ostala osiguranja robe u prijevozu	82.462,83
801	Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti	229.247,30
802	Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti u in	325.569,96
803	Osiguranje od potresa	51.977,95
901	Osiguranje strojeva od loma	76.996,00
902	Osiguranje od provalne krađe i razbojstva	29.510,70
905	Osiguranje građevinskih objekata u izgradnji	171.167,64
906	Osiguranje objekata u montaži	17.601,56
1101	Obvezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika zrač	1.979,40
1304	Osiguranje od odgovornosti proizvođača za proizvo	7.000,00
1307	Osiguranje opće odgovornosti	45.858,91
1312	Osiguranje od odgovornosti revizorskih tvrtki	0,00
1601	Osiguranje financijskih gubitaka radi prekida rada	10.787,34
1001	Zelena karta	547.969,03
	U K U P N O :	1.601.023,25

Tablica 3. Pregled premije predane u reosiguranje

Udio reosiguranja u riješenim štetama je 504.166,00 KM, a udio reosiguranja u pričuvi šteta na 31.12.2019.g. je 302.239,00 KM.

Šifra	Vrsta osiguranja	Udio RE-a u obrađenim štetama
1	Osiguranje nezgode	8.294,00
3	Osiguranje cestovnih vozila izuzev vozila na tračnicama	3.315,00
8	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	145.864,00
9	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	108.504,00
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	159.521,00
13	Osiguranje od opće civilne odgovornosti	78.668,00
	U K U P N O :	504.166,00

Tablica 4. Pregled udjela reosiguranja u štetama

Provizija na predanu premiju u reosiguranje u 2019.godini je iznosila 335.655 KM. Pored reosiguranja, društvo je dio premije predalo u suosiguranje. Premija predana u suosiguranje prikazana je sljedećoj tablici:

Šifra	Vrsta osig.	Premija predana u suosig.
101	Osiguranje osoba od posljedica nezgode pri i izvan	104.430,00
301	Kasko osiguranje cestovnih motornih vozila	882,00
799	Ostala osiguranja robe u prijevozu	246,00
801	Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti	39.755,00
802	Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti u in	38.786,00
905	Osiguranje građevinskih objekata u izgradnji	80.316,00
906	Osiguranje objekata u montaži	3.092,00
1304	Osiguranje od odgovornosti proizvođača za proizvo	316,00
1307	Osiguranje opće odgovornosti	980,00
1312	Osiguranje od odgovornosti revizorskih tvrtki	783,00
1313	Osiguranje od odgovornosti špeditera	448,00
1316	Osiguranje od odgovornosti obavljanja zaštitarskih	1.909,00
UKUPNO:		271.943,00

Tablica 5 .Pregled premije predane u suosiguranje

Ukupna premija predana u suosiguranje iznosi 271.943 KM, a po vrsti osiguranja prikazana je u Tablici 5.

Provizija na predanu premiju u suosiguranje u 2019.godini je iznosila 5.812 KM.

10. Naplaćeno je regresnih zahtjeva u 2019.godine u iznosu 439.839 KM. Od ukupnog iznosa naplaćenih regresa, 52.547,82 KM je regresirano po šetama koje su nastale iza 01.01.2018., a 362.797,14 KM naplaćeno je po štetama koje su nastale prije 01.01.2018.

Vrsta osig.	Vrsta osig.	Regres iznos
1	Osiguranje nezgode	5.000,00
3	Osiguranje cestovnih vozila izuzev vozila na tračnicama	322.377,00
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	112.462,00
UKUPNO:		439.839,00

Tablica 6 .Pregled naplaćenih regresa po vrsti osiguranja

11. **Raspodjela policirane premije** je izvršena u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka što se može po vrstama osiguranja prikazati sljedećom tablicom. Programskim rješenjem po svakoj polici obračunata premija se razvrstava na tehničku premiju, preventivu i režijski dodatak.

Skup.	Grupa/vrsta osiguranja	Ukupna premija	Tehnička premija	Preventiva	Režijski dodatak
1	Osiguranje nezgode	4.367.381,89	2.911.733,51	0,00	1.455.648,38
2	Zdravstveno osiguranje	2.011.787,86	995.834,99	10.058,94	1.005.893,93
3	Osiguranje cestovnih vozila izuzev vozila na tračnicama	7.249.634,46	4.649.190,58	184.140,72	2.416.303,17
4	Osiguranje tračnih vozila	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Osiguranje zračnih letjelica	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Osiguranje plovila	3.510,00	2.340,12	0,00	1.169,88
7	Osiguranje robe u prevozu	193.177,88	96.588,94	0,00	96.588,94
8	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	2.746.637,86	1.290.919,79	82.399,14	1.373.318,93
9	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	1.651.213,07	825.606,54	0,00	825.606,54
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	43.811.159,04	35.985.662,21	560.782,84	7.264.714,00
11	Osiguranje od civilne odgovornosti za zračne letjelice	6.655,52	4.437,24	0,00	2.218,28
12	Osiguranje od civilne odgovornosti za brodove	1.327,30	884,91	0,00	442,39
13	Osiguranje od opće civilne odgovornosti	1.459.879,14	729.939,57	0,00	729.939,57
14	Osiguranje kredita	28.895,92	19.264,91	0,00	9.631,01
15	Osiguranje jemstva	101.075,78	67.387,22	0,00	33.688,56
16	Osiguranje od različitih financijskih gubitaka	193.753,08	129.175,18	0,00	64.577,90
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0,00	0,00	0,00	0,00
18	Osiguranje pomoći	15.490,00	10.327,18	0,00	5.162,82
	Ukupno neživotna osiguranja	63.841.578,80	47.719.292,88	837.381,63	15.284.904,29

Tablica 7 .Pregled strukture premije

Prema Bilanci uspjeha izdaci za obavljanje djelatnosti u 2019. godinu iznosili 25.751.161 KM.

Ukupan režijski dodatak, prema Pravilniku o maksimalnim stopama režijskog dodatka iznosi 15.284.904 KM, što pokriva ukupne izdatake za obavljanje djelatnosti osiguranja za 59,34%, odnosno obračunati režijski dodatak manji je za 10.466.257 od ukupnih troškova djelatnosti.

12. Društvo je u skladu s Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti (Sl.novine FBiH 82/17) izvršilo izračun kapitala i jamstvenog fonda odvojeno za poslove životnog i za poslove neživotnog osiguranja (Obrazac K), te izračun margine solventnosti za poslove neživotnog osiguranja (Obrazac MS-1), i margina solventnosti za poslove životnog osiguranja (Obrazac MS-2).

Prema obrascu K, osnovni kapital neživotnog osiguranja čine

• Uplaćeni dionički kapital	6.137.785
• Zakonske i statutarne rezerve	4.188.614
• Akumulirana dobit iz pret. godina	5.566.743
• <u>Nematerijalna imovina</u>	<u>-2.510.784</u>

Dodatnog kapitala nema, pa je na temelju gornjih podataka proizlazi da je jamstveni fond 13.382.358.

U *odbitne stavke* kapitala u ukupnom iznosu 2.331.139 ubrojani su:

• Sve tražbine za koja društvo nije izvršilo procjenu i ispravku vrijednosti sukladno podzakonskim aktima Agencije za nadzor / članak 7. stavak (2) točka a) Pravilnika /	<u>865.020</u>
• Dionice koje nisu uvrštene na organizirano tržište kapitala / članak 7. stavak (2) točka c) Pravilnika /	<u>15.075</u>
• Tražbine po osnovi uplata u druge svrhe koja su namenjena uzajamnim garancijama za ispunjavanje obveza više osoba (tražbine od Biroa ZK, idr.) / članak 7. stavak (2) točka d) Pravilnika /	<u>1.451.044</u>

Kapital društva za osiguranje iznosi 11.035.385.

Margina solventnosti po premiji je 10.775.754, a po štetama 6.139.540 KM. Prema tome, margina solventnosti izračunata je po premiji i iznosi 10.775.754 KM.

Iz Obrasca-K vidljivo je da Društvo ima:

- Više kapitala od margine solventnosti za 259.631

- više kapitala od 1/3 margine solventnosti za 7.443.467
- više kapitala od minimalnog Zakonom propisanog iznosa jam. fonda za 6.035.385.

Iz ovog je vidljivo da **na dan 31.12.2019. Društvo zadovoljava adekvatnost kapitala sukladno članku 11. Pravilnika o elementima i kontroli margine solventnosti (Službene novine FBiH 82/17).**

13. Društvo je na dan 31.12.2019. godine oblikovalo tehničke pričuve:

1. Pričuvu za prijenosne premije
2. Pričuvu šteta
3. Pričuvu za bonuse i popuste

Bruto tehničke pričuve izračunate su u visini 53.031.668,85. Udio reosiguranja u bruto tehničkim pričuvama je 1.359.931, a tehničke pričuve neto od reosiguranja izračunate su u visini 51.671.737,85.

Tehničke pričuve	Bruto iznos	Udio reosiguranja	Neto iznos
Pričuve za prijenosne premije	29.240.779	1.091.481	28.149.298
Pričuve šteta	23.750.890	268.450	23.482.440
Pričuva za bonuse i popuste	40.000	0	40.000
UKUPNO Tehničke pričuve	53.031.669	1.359.931	51.671.738

Bruto prijenosna premija iz vlastitog portfelja izračunata je u visini 29.326.210. Prijenosna premija po ugovorima primljenim u suosiguranje iznosi 32.520, a prijenosna premija po ugovorima predanim u suosiguranje iznosi 117.951 pa je ukupna bruto prijenosna premija 29.240.779.

Za tehničke pričuve dana su pozitivna mišljenja ovlaštenog aktuaru uz godišnje izvješće.

Mišljenja su dana temeljem raspoloživih podloga koje Društvo čuva i podataka koji su ovlaštenom aktuaru potrebni za obavljanje provjere oblikuju li se tehničke pričuve

osiguranja sukladno propisima, te jesu li oblikovane tako da omogućuju trajno ispunjavanje svih obveza društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju, a koje je Uprava Društva stavila na raspolaganje sukladno čl.118. Zakona o osiguranju u privatnom vlasništvu, te metoda obračuna, kako je specificirano u svakom od pojedinačnih mišljenja o obračunu tehničkih pričuva.

Na osnovi navedenog smatram da su pričuve Društva obračunate sukladno odredbama Zakona o osiguranju (Sl.novine FBiH br.23/17), Pravilnikom o minimalnim standardima za izračun tehničkih pričuvaosiguranja (Sl.novine FBiH 99/17), aktuarskom strukom, i može se smatrati da su oblikovane tako da omogućuju trajno ispunjavanje svih obveza Društva iz ugovora o osiguranju.

14. Ulaganja sredstava za pokriće tehničkih pričuva

Ulaganje sredstava za pokriće tehničkih pričuva Društvo je napravilo na sljedeći način:

- *Obveznice i drugi dužnički vrijednosni papiri kojima se trguje na burzi 270.000 ili 0,52% ukupnih tehničkih rezervi.*

Izdavatelji obveznica su:

- Agramnekretnine 250.000
- MASSIMO Holding doo 20.000

- *Dionice kojima se trguje na organiziranom tržištu u BiH u visini 5.684.145 KM ili 11% ukupnih tehničkih rezervi. Ulaganje u dionice raspoređeno je na 9 izdavatelja dionica. Za 8 izdavatelja dionica, ulaganje je u skladu s *Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava čl.5., st.1.*, dok je ulaganje u dionice izdavatelja Agramnekretnine d.d. prekoračeno za 789.889 ili za 1,53% dozvoljenu granicu od 5%. Vrijednost dionica vodi se po tržišnoj cijeni na dan obračuna.*
- *Dionice kojima se ne trguje na organiziranom tržištu u BiH u visini 15.074,75 ili 0,03% ukupnih tehničkih rezervi. Dionice se odnose na 3 izdavatelje u skladu s *Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava čl.5., st.1.**
- *Zajmovi osigurani založnim pravom na nekretnini (nekretnina s založnim pravom upisanom u zemljišne knjige u BiH ili u EU,...), u iznosu 990.595 ili 1,92% ukupnih tehničkih pričuva.*

Zajmovi su raspoređeni na 6 pravnih osoba i jednu fizičku osobu u skladu s *Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava*.

- *Zajmovi osigurani vrijednosnim papirima u iznosu 32.351 KM ili 0,06% tehničkih pričuva u skladu s Pravilnikom o ulaganju. Svi ovi zajmovi su osigurani samo mjenicama.*

Ulaganje u nekretnine u iznosu 21.451.479 ili 41,51% ukupnih tehničkih rezervi. Ulaganje u nekretnine je izvršeno u više cjelina i u svaku cjelinu ulaganje je u skladu s Pravilnikom o ulaganju, dok je ukupno ulaganje u nekretnine prekoračilo dozvoljeni iznos za 1,51% ili za 782.784 KM.

- *Iznos sredstva na računima Društva 1.567.446 KM ili 3,03% ukupnih tehničkih pričuva*

- *U nenamjenske depozite i zajmove bankama uloženo 14.650.000 KM ili 28,35% ukupnih tehničkih rezervi. Depoziti su raspoređeni u više banaka. Nema banka u kojoj visina depozita prelazi 10% ukupnih tehničkih pričuva.*

- *Udjeli u dionice investicionih fondova koji su registrirani u BiH 54.635 ili 0,11%. Ulaganje je uskladu s Pravilnikom.*

- *Razgraničeni troškovi pribave 2.006.969 ili 3,88%*

- *Obveznice kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u zemljama članicama EU – 647.063 KM, odnosno 1,25%. Ulaganje se odnosi na obveznice Kreditne banke Zagreb i u skladu je s Pravilnikom.*

- *Dionice kojima se trguje na organiziranom tržištu u zemlji članici EU – 4.438.086 KM ili 8,59%. Ulaganje je u skladu s Pravilnikom i odnosi se na dionice tri izdavatelja i to:*

- *EUROHERC Osiguranje Zagreb*
- *Agram Life Osiguranje Zagreb*
- *Kreditna banka Zagreb*

Iz gornjeg proizlazi da je 51.807.844 KM ili 100,26% tehničkih pričuva pokriveno ulaganjima sredstava u namjene propisane Pravilnikom o ulaganju što je za 136.106

više od iznosa ukupnih tehničkih rezervi, čime Društvo ispunjava uvjet da ulaganja moraju biti najmanje jednaka visini tehničkih pričuva.

Sredstva za pokriće jamstvenog fonda uložena su na sljedeći način:

• Nenamjenski depozit	2.500.000 KM	(18,68%)
• Udjeli u privredna društva sa sjedištem u BiH	2.689.884 KM	(19,36%)
• Nekretnine i druga prava na nekretnini	4.915.754 KM	(36,73%)
• Oprema	3.355.437 KM	(25,07%)
• <u>Izd. sredstva u fond BZK u BiH</u>	<u>1.451.044 KM</u>	<u>(10,84%)</u>
	14.882.119 KM	(111,21%)

Jamstveni fond pokriven je 111,21% sredstvima uloženim u namjene propisane Pravilnikom.

Sredstva minimalnog jamstvenog fonda raspoređena su u sljedeća ulaganja:

• Nenamjenski depozit	2.500.000 KM	(50,00%)
• Nekretnine i druga prava na nekret.	1.864.767 KM	(37,29%)
• <u>Oprema</u>	<u>635.233 KM</u>	<u>(12,71%)</u>
	5.000.000	(100,00%)

Društvo kod banaka drži minimalnih 2.500.000 KM u nenamjenskim depozitima u skladu s čl. 31. Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava.

15. **Obračun prijenosne premije** napravljen je u skladu s Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prijenosnih premija. Pravilnikom je definirana policirana premija kao osnovica za obračun.

Prijenosna premija je obračunata po vrstama osiguranja, za svaku policu pojedinačno metodom "*pro rata temporis*" za vrste osiguranja koje imaju ravnomjerno raspoređen rizik u vremenu trajanja, odnosno za vrste osiguranja

09.05, 09.06 i 14.02 kao za vrste kod kojih rizik u vremenu trajanja linearno raste ili pada, prijenosna premija je obračunata sukladno Mjerilima za prijenosnu premiju.

Ukupna bruto prijenosna premija u iznosu od 29.240.779 KM Udio prijenosne premije u policiranoj premiji iznosi čini 45,80% u ukupno policiranoj bruto premiji, a za vrstu osiguranja 10-AO udio prijenosne premije u policiranoj je 44,64%.

Prijenosna premija za primljeno suosiguranje iznosi 32.520 KM, a prijenosna premija za premiju predanu u suosiguranje iznosi 117.951 KM, prijenosna premija u reosiguranju iznosi 1.091.481 KM. Iz svega toga proizlazi da neto prijenosna premija od reosiguranja iznosi 28.149.298 KM.

Šifra	Naziv	Premija	BRUTO prijenosna premija iz vlastitog portfelja-1	Udio PP u policiranoj premiji (%)	Premija primljena u SUOSIG	PP primljena u SUOSIG.	Premija PREDANA u suosig.	PP predana u SUOSIG.	BRUTO PRIJENOSNA PREMIIJA	PP u RE	NETO prijenosna premija
1	Osiguranje nezgoda	4.471.812	1.726.260	38,60		0	104.430	26.442	1.699.818		1.699.818
2	Zdravstveno osiguranje	2.011.788	754.521	37,50					754.521		754.521
3	Osiguranje cestovnih vozila	7.243.906	3.653.047	50,43	6.611,00	6.411	882	248	3.659.210		3.659.210
4	Osiguranje tračnih vozila	0	0	0,00					0		0
5	Osiguranje zračnih letjelica	0	0	0,00					0		0
6	Osiguranje plovila	3.510	1.301	37,06					1.301		1.301
7	Osiguranje robe u prijevozu	193.108	23.394	12,11	316,00		246		23.394		23.394
8	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	2.745.535	1.240.083	45,17	79.644,00	25.987	78.541	33.017	1.233.053	278.258	954.795
9	Osiguranja od ostalih šteta na imovini	1.734.461	1.054.360	60,79	160,00	12	83.408	56.599	997.773	788.248	209.525
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	43.811.159	19.559.246	44,64					19.559.246		19.559.246
11	Osiguranje od civilne odgovornosti za zračne letjelice	6.656	3.640	54,69					3.640	798	2.842
12	Osiguranje od civilne odgovornosti za plovila	1.327	532	40,05					532		532
13	Osiguranje od opće civilne odgovornosti	1.463.986	1.085.702	74,16	329,00	110	4.436	1.645	1.084.167	24.151	1.060.016
14	Osiguranje kredita	28.896	26.944	93,25					26.944		26.944
15	Osiguranje jamstva	101.076	64.659	63,97					64.659		64.659
16	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	193.753	124.505	64,26					124.505	26	124.479
17	Osigu. troškova pravne zaštite	0	0	0,00					0		0
18	Osiguranje pomoći	15.490	8.015	51,74					8.015		8.015
U K U P N O		64.026.461	29.326.210	45,80	87.060,00	32.520	271.942	117.951	29.240.779	1.091.481	28.149.298

Tablica 8. Pregled prijenosne premije po vrsti osiguranja

16. Društvo je izvršilo **izračun pričuva za prijavljene neriješene štete**. Pričuva prijavljenih, a neriješenih za 3.862 štete izvršena je pojedinačnom ocjenom svake štete i iznosi 10.434.539 KM. Odvojeno promatrano kod osiguranja autoodgovornosti pričuva za 2.240 šteta je u iznosu od 7.024.896 KM. Pored te rezervacije, dodatno je rezervirano

1.294.986 KM za isplatu 31 rentnu štetu. Evidentan je znatan pad i broja štete i iznosa pričuve za prijavljene štete zadnjih 5-6 godina. Smatram da je to rezultat biranja nerizičnog portfelja, koji najviše dolazi preko raznih tendera i sustavnog rješavanja šteta na zadovoljstvo i stranke i Društva.

17. Iznos pričuva za nastale a neprijavljene štete utvrđen je primjenom Pravilnika o formiranju i načinu obračunavanja pričuva šteta. Iznos pričuve za nastale neprijavljene štete utvrđen je u iznosu od 11.786.208 KM. Za skupni osiguranja 10-AO pričuva za nastale neprijavljene štete procjenjena je u visini od 10.080.235 KM

Ovisno o karakteristikama pojedine vrste/skupine osiguranja i raspoloživim podacima, pričuva za nastale a neprijavljene štete obračunata je temeljem *osnovnom metodom ulančanih ljestvica, BF metodom i metodom prosječne štete.*

18. Troškovi obrade šteta izračunati su u iznosu 235.157 KM, što iznosi 1% pričuve za prijavljene i nastale neprijavljene štete.

19. Na dan 31.12.2019. Društvo ima **regresna potraživanja** po štetama u iznosu od 310.387 KM i evidentirana su u vanbilančnoj evidenciji.

20. Udio reosiguranja u pričuvi šteta je u iznosu 268.450 KM. Obračun je izvršen po prijavljenim štetama u skladu s ugovorima o reosiguranju, te za vrstu osiguranja 01- Osiguranje od nezgode i za nastale neprijavljene štete.

21. Ažurnost rješavanja šteta. Na temelju dostupnih podataka utvrđeno je da je u 2019. godini broj proteklih dana od prijave štete do likvidacije je po vrstama osiguranja sljedeći:

Vrsta osiguranja	Prosječan broj dana od prijave do likvidacije			Prosječan broj dana od likvidacije do isplate
	Štete u redovnom postupku	Štete u sporu	Ukupno	
01-Osiguranje od nezgode	68	1.368	99	3
02-Zdravstveno osiguranje	1	884	2	13
03-Osiguranje cestovnih vozila - kasko	68	1.277	69	2
07-Osiguranje transporta	43		43	3
08-Osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti	85	1.018	114	4
09-Ostala osiguranja imovine	61	0	61	2
10-Osiguranje od automobilske odgovornosti	74	976	117	10
13-Osiguranje od odgovornosti	101	3.461	213	3
15-Osiguranje jamstva	44	1.509	89	3
16- Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	19		19	5

Tablica 9. Ažurnost rješavanja i isplate šteta po vrstama osiguranja

Stupanj ažurnosti obrade odštetnih zahtjeva, promatrano od dana prijave do dana obrade može se okarakterizirati kao ažurno, a imajući u vidu strukturu odštetnih zahtjeva koja se uglavnom odnosi na osiguranje autoodgovornosti. Kod ovih odštetnih zahtjeva specifično je utvrđivanje pravnog osnova, odnosno obaveze osiguratelja, kao utvrđivanje visine nematerijalnih šteta, za koje je potrebno prikupiti relevantnu medicinsku dokumentaciju za utvrđivanje visine naknade. Za datum prijave uzet je dan kada je prvi put prijavljena šteta, bez obzira na potpunost dokumentacije, a datum obrade je datum kada su se osiguravatelj i oštećeni suglasili o visini odštete.

Stupanj ažurnosti u isplati obrađenih odštetnih zahtjeva, promatrano od dana obrade do dana isplate se može okarakterizirati dobro. Obrađena šteta koja nije isplaćena u roku 15 dana su posljedica određenih dugovanja oštećenika, te društvo nastoji napraviti kompenzaciju.

U toku 2019.godine bilo je 21.550 šteta u obradi, od toga 3.867 iz prethodne godine, 17.464 novoprijavljenih i 219 reaktiviranih šteta. Obrađeno je 17.688 šteta. Za 16.134 šteta utvrđena je obaveza društva u iznosu 24.500.065, dok je 1.554 odštetnih

zahtjeva ocijenjeno kao neosnovano. U pričuvi je 3.862 šteta s ukupnim iznosom pričuve 10.434.539, te 1.294.986 za 31 rentnu štetu.

Postotak riješenih šteta je od 82,08% po broju odštetnih zahtjeva, a vrijednosno gledano, postotak riješenosti šteta je 70,13%.

Na dan 31.12.2019. Društvo nema obrađenih neisplaćenih šteta.

22. Mjerodavni tehnički rezultat koji se dobije kao razlika mjerodavne premije i mjerodavnih šteta po vrstama osiguranja prikazan je u sljedećoj tablici:

Šifra	Vrsta osiguranja	Mjerodavna premija	Mjerodavne štete	Mjerodavni tehnički rezultat	
				KM	%
1	Osiguranje nezgoda	2.673.943	1.507.564	1.166.379	56,38%
2	Zdravstveno osiguranje	867.933	961.938	-94.005	110,83%
3	Osiguranje cestovnih vozila izuzev vozila na tračnicama	4.334.358	5.234.626	-900.268	120,77%
4	Osiguranje tračnih vozila	0		0	0,00%
5	Osiguranje zračnih letjelica	0			
6	Osiguranje plovila	2.334	-2.449	4.783	-104,91%
7	Osiguranje robe u prevozu	128.645	2.468	126.176	1,92%
8	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	1.184.670	643.890	540.780	54,35%
9	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	360.573	666.910	-306.337	184,96%
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	36.334.663	16.411.786	19.922.877	45,17%
11	Osiguranje od civilne odgovornosti za zračne letjelice	4.531	0	4.531	0,00%
12	Osiguranje od civilne odgovornosti za brodove	981	0	981	0,00%
13	Osiguranje od opće civilne odgovornosti	416.796	256.297	160.498	61,49%
14	Osiguranje kredita	-5.215	0	-5.215	0,00%
15	Osiguranje jamstva	57.008	43.758	13.250	76,76%
16	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	11.938	354	11.583	2,97%
17		0	0	0	0,00%
18		9.820,18	0	9.820	0,00%
	UKUPNO :	46.373.158	25.727.144	20.655.834	55,48%

Tablica 10. Mjerodavni tehnički rezultat

Mjerodavni tehnički rezultat nije pozitivan za vrstu osiguranja *02-Zdravstveno osiguranje*, *03-Osiguranje cestovnih vozila – kasko*, i *09-Osiguranje od ostalih šteta na imovini*. Za vrstu osiguranja *02-Zdravstveno osiguranje*, razlog negativnog tehničkog rezultata je visok režijski dodatak, te sam mišljenja da je režijski dodatak neopravdano visok (50% na bruto premiju) i treba ga smanjiti.

Negativan tehnički rezultat za vrste osiguranja *03- Osiguranje cestovnih vozila* dobrim djelom je posljedica stanja na tržištu, te se preporuča napraviti određene izmjene kod tarife autokaska.

Za vrstu osiguranja *09-Osiguranje od ostalih šteta na imovini*, ovakav tehnički rezultat je rezultat bez ukalkuliranog reosiguranja. Ako se uzme reosiguranje u obzir, Tehnički rezultat za ovu vrstu osiguranja je -1557.300 KM ili 143,63%. Tehnički rezultat je i dalje negativan međutim, treba napomenuti da se više od 55% ispalaćenih šteta po ovoj vrsti osiguranja odnosi na 3 ugovaratelja. Mišljenja sam da treba sačekati još jednu godinu, pa vidjeti radi li se o podcjenjenoj tarifi.

Za sve druge vrste osiguranja, mjerodavni tehnički rezultat je pozitivan.

Ukupno gledajući, ostvareni mjerodavni tehnički rezultat je pozitivan i iznosi 20.656.037 KM ili 55,48%.

$$\begin{aligned} \text{Kvota šteta} &= \frac{\text{Izdaci za osig. slučajeve (AOP 027)} + \text{Promjena ostalih teh. rezervi (AOP036)}}{\text{Zarađena premija (AOP 001)}} = \frac{29.602.136}{59.945.816} \\ &= 49,38\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Kvota troškova} &= \frac{\text{Izdaci za pov. premija (AOP 048)} + \text{Poslovni rashodi (AOP 051)} + \text{Ostali teh. trošk. (AOP 067)}}{\text{Zarađena premija (AOP001)}} \\ &= \frac{28.132.028}{59.945.816} = 46,93\% \end{aligned}$$

$$\text{Kombinirana kvota} = \text{Kvota šteta} + \text{Kvota troškova} = 49,38\% + 46,93\% = 96,31\%$$

Kombinirana kvota šteta je 96,31%.

23. **Ukupna neto potraživanja Društva** iznose 14.592.312. Nedospjela potraživanja iznose 10.633.811, od čega je nedospjelo potraživanje po premiji 3.576.474, a ostala nedospjela potraživanja 7.057.337. Ukupno dospjela potraživanja iznose 3.958.501.

Gledano po ročnosti:

- Nedospjela potraživanja 7.484.083
- Potraž.do 90 dana 2.154.392
- Potraživanja 91-180 d. 732.864
- Potraživanja 181-365 d. 887.582
- Potraživanja >365 dana 11.406.764
- Saldo isprav.vrijed.potraž -11.278.221

○ **11.394.464**

Izvršena je procjena ispravke vrijednosti potraživanja sukladno Naputku o vrednovanju bilančnih i vanbilančnih pozicija. Prema Naputku Društvo je na saldo ispravke vrijednosti bilo dužno staviti 12.143.241, ali je na ispravku vrijednosti stavljeno 11.278.221.

Razlika izračunate vrijednosti ispravke potraživanja i vrijednosti ispravke kojom se teretio račun dobiti i gubitka u iznosu 865.020, stavljena je kao odbitna stavka u izračunu kapitala.

24. Ukupne obveze Društva na dan 31.12.2019.godine iznose **2.705.041 KM**.

25. **Likvidna sredstva** Društva na 31.12.2019. sastoji se od:

- Novac u banci i blagajni 1.606.780 KM
- Slobodni depoziti 14.650.000 KM
- Vrij.papiri koji se mogu trenutno unovčiti 11.073.102 KM

UKUPNO : 27.329.882 KM

Likvidna sredstva prema Pravilniku o likvidnosti članak 9. su 27.329.882 KM

Dospjele obaveze na 31.12.2019. sukladno Pravilniku o likvidnosti čl.10 su:

• Dospjele obaveze po ugovorima o osiguranju	<u>173.796</u>
• Obaveze po ugovorima o osiguranju koje dospijevaju u roku 5 dana od dana za koji se računa koeficijent likvidnosti	<u>63.884</u>
• Ostale dospjele obaveze	<u>1.008.073</u>
• Ostale obaveze koje dospijevaju u roku 5 dana od dana za koji se računa koeficijent likvidnosti	<u>0</u>
UKUPNO :	1.213.811

Koeficijent likvidnosti kao omjer likvidnih sredstava i obaveza Društva je **22,52**.

Društvo je u skladu s Pravilnikom o likvidnosti vodilo dnevnu evidenciju o likvidnosti i uvidom u izvještaje 1L-M-F i 2L-M-F vidi se da je u sve dane 2019.godine Društvo imalo značajno više likvidnih sredstava od dospjelih obaveza

Na temelju svega toga može se zaključiti da je Društvo u stanju na vrijeme udovoljiti nastalim obvezama, odnosno **konstatiram da je Društvo likvidno**

26. Prema Bilanci uspjeha Društvo je u 2019. god iskazalo bruto dobit u visini 5.841.843 KM. Obračunati porez na dobit iznosi 654.466, te je neto dobit 5.187.377 KM.

ZAKLJUČAK:

Na osnovu svega iznijetog mogu se izvesti sljedeći zaključci o poslovanju u 2019.godini:

- Prema čl.11 Pravilniku o elementima i kontroli margine solventnosti (Službene novine FBiH 82/17) **Društvo zadovoljava adekvatnost kapitala**
- Ostvareni su veći troškovi obavljanja djelatnosti osiguranja od obračunatog režijskog dodatka čime je nenamjenski trošena tehnička premija koja se koristi za plaćanje šteta po osnovu ugovorenih osiguranih svota, ali **ostvaren je pozitivan mjerodavni tehnički rezultat** koji može nadomjestiti ovu razliku.
- **Kombinirana kvota šteta je pozitivna**, iznosi 96,31%.
- Prema Naputku o vrednovanju bilančnih i vanbilančnih pozicija ono što nije stavljeno na ispravku vrijednosti, Društvo je vodilo kao odbitnu stavku u obračunu adekvatnosti kapitala.
- Sredstva za pokriće tehničkih pričuva uložena su 100,26% u namjene propisane Pravilnikom o visini i načinu ulaganja.
- 50% minimalnog jamstvenog fonda plasirano je u nenamjenske depozite sukladno čl.31. Pravilnika o visini i načinu ulaganja.
- Sredstva za pokriće jamstvenog fonda su uložena u značajnom iznosu u namjene predviđene Pravilnikom o visini i načinu ulaganja.
- Minimalni jamstveni fond pokriven je ulaganjima sukladnim Pravilniku.
- **Društvo je ažurno u rješavanju i isplati šteta**
- **Društvo uredno i u roku podmiruje ostale obaveze.**
- Društvo je u svom poslovanju primjenjivalo akte poslovne politike
- Obračun tehničkih pričuva izvršen je u skladu s aktima Društva, podzakonskim aktima, pravilima struke osiguranja i aktuarske struke
- **Društvo je likvidno**, tokom cijele 2019.godine likvidna sredstva su bila značajno veća od obaveza.

*Sa stanovišta aktuarske struke, a na temelju svega iznijetog, dajem **POZITIVNO MIŠLJENJE ovlaštenog aktuara** na finansijsko izvješće i na godišnje izvješće za neživotna osiguranja o poslovanju društva u 2019. godini ADRIATIC osiguranja d.d.*

Pozitivno mišljenje dajem, prije svega iz razloga što je Društvo ostvarilo povoljan mjerodavni tehnički rezultat, primjenjuju se akti poslovne politike, Društvo je ažurno u rješavanja i isplati šteta, obračun tehničkih pričuva izvršen u skladu s aktuarskom strukom, uložena sredstava su veća od iznosa tehničkih pričuva i jamstvenog fonda, Društvo je u svaki dan 2019.godine bilo likvidno i sve obaveze se podmiruju na vrijeme.

Sarajevo, 09.03.2020. godine

Željka Barun

Ovlašteni aktuar

Po Rješenju Agencije za nadzor osiguranja FBiH

Broj: 1.0.-021-370/08 od 11.03.2008.god.

MIŠLJENJE OVLAŠTENOG AKTUARA

O OBRAČUNU PRIČUVE ZA PRIJENOSNE PREMIJE

Osnovica za obračun prijenosne premije i reosigurateljnog dijela bruto prijenosne premije je obračunata premija u obračunskom razdoblju 01.01.2019 – 31.12.2019. godine.

Podloge za obračun prijenosne premije su podaci (pojedinačno po polici i vrsti osiguranja) o početku i isteku osiguranja, iznosima obračunate premije, kao i tipu reosiguranja, iznosima premije reosiguranja i provizije reosiguranja, raspoloživi za obračun (*informacijski sustav Sizifi podaci zaprimljeni e-mailom od Ureda za reosiguranje*), a koje je ovlaštenom aktuaru Uprava Društva stavila na raspolaganje

Prijenosna premija obračunata je metodom „*pro rata temporis*“ za rizike s ravnomjernom raspodjelom rizika. Za vrste osiguranja 09.05, i 14.02 za koje rizik linerano raste, odnosno linerano pada za vrijeme trajanja osiguranja, prijenosna premija je izračunata u skladu s Mjerilima za prijenosnu premiju.

Šifra	Naziv	Premija	BRUTO prijenosna premija iz vlastitog portfelja-1	Udio PP u policiranoj premiji (%)	Premija primljena u SUOSIG.	PP primljena u SUOSIG.	Premija PREDANA u suosig.	PP predana u SUOSIG.	BRUTO PRIJENOSNA PREMIJA	PP u RE	NETO prijenosna premija
1	Osiguranje nezgoda	4.471.812	1.726.260	38,60		0	104.430	26.442	1.699.818		1.699.818
2	Zdravstveno osiguranje	2.011.788	754.521	37,50					754.521		754.521
3	Osiguranje cestovnih vozila	7.243.906	3.653.047	50,43	6.611,00	6.411	882	248	3.659.210		3.659.210
4	Osiguranje tračnih vozila	0	0	0,00					0		0
5	Osiguranje zračnih letjelica	0	0	0,00					0		0
6	Osiguranje plovila	3.510	1.301	37,06					1.301		1.301
7	Osiguranje robe u prijevozu	193.108	23.394	12,11	316,00		246		23.394		23.394
8	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	2.745.535	1.240.083	45,17	79.644,00	25.987	78.541	33.017	1.233.053	278.258	954.795
9	Osiguranja od ostalih šteta na imovini	1.734.461	1.054.360	60,79	160,00	12	83.408	56.599	997.773	788.248	209.525
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	43.811,159	19.559,246	44,64					19.559,246		19.559,246
11	Osiguranje od civilne odgovornosti za zračne letjelice	6.656	3.640	54,69					3.640	798	2.842
12	Osiguranje od civilne odgovornosti za plovila	1.327	532	40,05					532		532
13	Osiguranje od opće civilne odgovornosti	1.463.986	1.085.702	74,16	329,00	110	4.436	1.645	1.084.167	24.151	1.060.016
14	Osiguranje kredita	28.896	26.944	93,25					26.944		26.944
15	Osiguranje jamstva	101.076	64.659	63,97					64.659		64.659
16	Osiguranje od različitih financijskih gubitaka	193.753	124.505	64,26					124.505	26	124.479
17	Osigu, troškova pravne zaštite	0	0	0,00					0		0
18	Osiguranje pomoći	15.490	8.015	51,74					8.015		8.015
U K U P N O		64.026.461	29.326.210	45,80	87.060,00	32.520	271.942	117.951	29.240.779	1.091.481	28.149.298

Tablica 11. Pregled prijenosne premije po vrstama osiguranja

Bruto prijenosna premija obračunata je od strane aktuaru po vrstama osiguranja pojedinačnim obračunom za svaki ugovor o osiguranju.

Na temelju dostavljenih podloga za obračun prijenosne premije kako je gore navedeno, a koje je ovlaštenom aktuaru Uprava Društva stavila na raspolaganje sukladno članku 12. Pravilnika o tehničkim pričuvama, potvrđujem da su bruto prijenosne premije vlastitog portfelja na dan 31.12.2019. u iznosu 29.326.210 KM. Prijenosna premija za rizik primljen u suosiguranje iznosi 32.520, a iznos prijenosne premije predane u suosiguranju je 117.951, pa je ukupna bruto prijenosna premija 29.240.779. Iznos prijenosne premije u reosiguranju je 1.091.481.

Prijenosna premija u reosiguranju izračunata je sukladno Ugovorima za reosiguranje, kao i prijenosna premija u suosiguranju.

Neto iznos prijenosne premije je 28.149.298 KM.

S obzirom na navedeno, potvrđujem da su bruto prijenosne premije na dan 31.12.2019., u iznosu 29.240.779 KM, prijenosna premija u reosiguranju 1.091.481 i neto iznos prijenosne premije u iznosu od 28.149.298 KM obračunate u skladu s Pravilnikom o minimalnim standardima za izračun tehničkih pričuva osiguranja (Sl.novine FBiH 99/17), glava II, Mjerilima za prijenosne premije, pravilima struke osiguranja i načelima aktuarske struke.

U Sarajevu, 09.03.2020. godine

Željka Barun

Ovlašteni aktuar

Po Rješenju Agencije za nadzor osiguranja FBiH

Broj: 1.0.-021-370/08 od 11.03.2008.god.

MIŠLJENJE OVLAŠTENOG AKTUARA O OBRAČUNU PRIČUVE ŠTETA

Pričuve šteta na dan 31.12.2019.godine društva za osiguranje ADRIATIC osiguranje d.d. Sarajevo obračunate su u iznosu:

• Pričuva za prijavljene štete	10.434.539 KM
• Pričuva za rentne štete	1.294.986 KM
• Pričuva za nastale neprijavljene štete	11.786.208 KM
• <u>Troškovi obrade šteta</u>	<u>235.157 KM</u>
BRUTO PRIČUVA ŠTETA	23.750.890 KM
• <u>Udio reosiguranja u pričuvi</u>	<u>268.450 KM</u>
• PRIČUVA ŠTETA NETO OD REOSIG.	23.482.440 KM

Ukupna neto pričuva za štete neživotnog osiguranja je 23.482.440 KM

Pričuva za *prijavljene štete* utvrđena je od strane Sektora šteta pojedinačnom procjenom za svaku štetu po vrstama osiguranja.

Pričuva za obveze za rente iz ugovora o osiguranju autoodgovornosti (36 šteta) određena je aktuarskim metodama temeljem populacijskih tablica smrtnosti BiH 80-82, diskontirano sa stopom 2,5% godišnje. Pričuva za rente kapitalizirana na dan 31.12.2019. iznosi 1.294.986 KM.

Ovisno o karakteristikama pojedine vrste/skupine osiguranja i raspoloživim podacima, pričuva za nastale a *neprijavljene štete (IBNR)* analizirana je sljedećim metodama

Šifra	Naziv	Metoda 1	Metoda 2
01	Osiguranje nezgoda	Osnovna metoda ulančanih ljestvica	BF metoda
02	Zdravstveno osiguranje	Očekivana kvota štete	Metoda prosječne štete
03	Osiguranje cestovnih vozila	Osnovna metoda ulančanih ljestvica	BF metoda
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	Očekivana kvota štete	Metoda prosječne štete
09	Osiguranja od ostalih šteta na imovini	Očekivana kvota štete	Metoda prosječne štete
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	Osnovna metoda ulančanih ljestvica	BF metoda

Konačni iznos pričuve određen je aktuarskom analizom dobivenih rezultata metode 1, metode 2 i run off analizom rezultata pričuva prethodnih godina.

Iznosi pričuve za prijavljene i nastale neprijavljene štete po vrstama osiguranja vidljive su iz donje tabele.

Reosigurateljni dio pričuve šteta (po vrstama osiguranja) utvrđen je u skladu s odredbama ugovora o reosiguranju.

Direktni troškovi obrade šteta sastavni su dio pričuva za prijavljene i neprijavljene štete jer podaci o štetama korišteni kod izračuna pričuva uključuju iznose o direktnim troškovima obrade šteta.

Dodatno pričuva za indirektno troškove obrade šteta određena je u iznosu 1% od zbroja pričuve za prijavljene i pričuve za nastale a neprijavljene štete uključivo direktne troškove obrade šteta u pričuvi.

Obzirom na gore navedeno, potvrđujem da su pričuve šteta na dan 31.12.2019.godine društva za osiguranje ADRIATIC OSIGURANJE d.d. na temelju dostavljenih podataka koje je ovlaštenom aktuaru Uprava Društva stavila na raspolaganje, obračunate u

skladu s Pravilnikom o minimalnim standardima za izračun tehničkih pričuva osiguranja (Sl.novine FBiH 99/17), glava III, Mjerila za pričuve šteta, u skladu s pravilima struke i aktuarskim načelima.

U Sarajevu, 09.03.2020.

Željka Barun

Ovlašteni aktuar

